

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede
Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/224187

Uw kenmerk

2024Z12192/ 2024Z12191/
2024Z12185

Bijlage(n)

1

Datum 28 augustus 2024
Betreft Beantwoording Kamervragen (SP, PvdD en GL-PvdA)
naar aanleiding van de berichtgeving NOS over PFAS in
zeeschuim

Geachte voorzitter,

Hierbij ontvangt u, mede namens de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat – Openbaar Vervoer en Milieu, de beantwoording van de vragen die gesteld zijn door de leden Gabriëls en Chakor (GroenLinks-PvdA) (2024Z12192), de vragen van het lid Kostić (PvdD) (2024Z12191) en de vragen van het lid van Kent (2024Z12185) over de berichtgeving van de NOS 'Advies aangescherpt: speel niet in zeeschuim, maar strandganger weet van niets'.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

Barry Madlener

2024Z12185

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Vragen van het lid Van Kent (SP) aan de Minister en Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *het nieuws dat zeeschuim onveilig is door vervuiling met PFAS* (ingezonden 25 juli 2024).

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/224187

Vraag 1

Wat is uw reactie op het nieuws dat strandgangers niet op de hoogte zijn gesteld van uw aanscherpingen omtrent PFAS in zeeschuim?

Antwoord 1

Het advies omtrent PFAS in zeeschuim is ongewijzigd. Wel zijn er verduidelijkende zinnen opgenomen in het advies op www.zwemwater.nl/pfas. Ook is er een infographic gepubliceerd die in meerdere talen is vertaald. Er zijn persberichten gedeeld met gemeentes, strandbeheerders, reddingsbrigades en diverse koepels van recreatieondernemingen en watersportverenigingen.

Vraag 2

Wat is er precies gewijzigd in de afgegeven waarschuwingen?

Antwoord 2

In december 2023 is het RIVM onderzoek naar PFAS in zeeschuim en zeewater gepubliceerd¹. Op basis van deze resultaten werd er in het landelijk zwemwateroverleg geconcludeerd dat er geen noodzaak is voor het nemen van extra maatregelen. Wel is het verstandig om na het zwemmen te douchen, handen te wassen voor het eten en kinderen en huisdieren geen zeeschuim te laten inslikken.

Naar aanleiding van dat advies zijn er bij de kustprovincies diverse signalen binnen gekomen dat het niet duidelijk was hoe deze informatie geïnterpreteerd moet worden door strandgangers. Daarom is recent als verduidelijking toegevoegd dat kinderen en huisdieren beter niet in het schuim kunnen spelen, omdat dit logischerwijs een manier is om het schuim binnen te krijgen.

Vraag 3

Kunt u een overzicht geven van alle zwemadviezen die vanuit de rijksoverheid en provincies zijn afgegeven over recreatie in zwemwater dat met PFAS is vervuild?

Antwoord 3

Een actueel overzicht van alle zwemadviezen over PFAS op officiële zwemwaterlocaties is te vinden op www.zwemwater.nl/pfas.

Vraag 4

Hoe zijn deze adviezen gecommuniceerd naar badgasten?

Antwoord 4

De adviezen zijn gepubliceerd op zwemwater.nl en in de zwemwater-app. Op de informatieborden bij elke officiële zwemwaterlocatie wordt verwezen naar de website en de app voor meer informatie over mogelijke risico's of aanvullende adviezen. Daarnaast zijn er persberichten gedeeld met gemeentes, strandbeheerders, reddingsbrigades en diverse koepels van recreatieondernemingen en watersportverenigingen.

Vraag 5

Op welke zwemlocaties zijn waarschuwborden geplaatst?

¹ Kamerstukken 35 334, nr. 286.

Antwoord 5

Er zijn geen waarschuwingsborden geplaatst.

Vraag 6

Bent u bereid om de waarschuwingen op stranden en zwemlocaties met hoge PFAS-waardes te intensiveren? Zo nee, waarom niet?

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/224187

Antwoord 6

Daar is op dit moment geen aanleiding voor. Op basis van de door het RIVM voorgestelde zwemwaterrichtwaarde² kan bepaald worden of de aanwezigheid van PFAS in zwemwater te hoog is. Op alle aangewezen zwemlocaties waar te hoge PFAS-concentraties in het water zijn aangetroffen staan waarschuwingsborden en geldt er een negatief zwemadvies of verbod. Dit wordt ook zo via zwemwater.nl en via de app gecommuniceerd.

Vraag 7

Is bij u bekend welke producenten verantwoordelijk zijn voor de PFAS vervuiling op onze stranden?

Antwoord 7

Nee, dat is vooralsnog niet te achterhalen. Dat heeft er onder meer mee te maken dat de vervuiling afkomstig is van zeer veel verschillende bronnen, activiteiten en producten en een deel van de vervuiling in het zeeschuim bovendien niet uit Nederland, maar uit het buitenland afkomstig is³. PFAS wordt wereldwijd aangetroffen en verspreiding vindt plaats langs diverse routes.

Vraag 8

Welke mogelijkheden ziet u om de PFAS-vervuiling op te ruimen?

Antwoord 8

Op het moment dat PFAS in zeeschuim aanwezig is zijn er geen mogelijkheden om deze te verwijderen. Het belangrijkste is het voorkomen dat PFAS in onze leefomgeving terecht komt. Nederland werkt daarom sinds 2020, samen met Duitsland, Denemarken, Zweden en Noorwegen aan een breed Europees verbod op PFAS, om zo het gebruik van PFAS aan banden te leggen en ons milieu en onze gezondheid te beschermen. Totdat er een breed verbod is, minimaliseert de overheid al zo veel mogelijk de emissies van PFAS naar water en lucht, via de wettelijke minimalisatieplicht voor emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en door het bezien en herzien van lozingsvergunningen.

Vraag 9

Welke mogelijkheden ziet u om de schade als gevolg van de PFAS-vervuiling te verhalen op de vervuilers?

Antwoord 9

Er bestaan in zijn algemeenheid mogelijkheden om vervuilers aan te spreken voor de schade door de vervuiling door PFAS die ze veroorzaken. Hier geldt dat het duidelijk moet zijn wie de veroorzaker van de vervuiling is en aangetoond moet kunnen worden dat hier schade door is geleden. In de wetgeving zijn hiervoor diverse juridische grondslagen opgenomen, zowel in het Burgerlijk Wetboek als in de Wet milieubeheer (regeling milieuschade). Ook wordt gekeken naar mogelijkheden voor de Staat om waar nodig de schade te verhalen die door de

² <https://www.rivm.nl/nieuws/nieuwe-advieswaarden-voor-pfasper-en-polyfluoralkylstoffen-in-zwemwater>

³ <https://library.wur.nl/WebQuery/hydrotheek/2303987>

Staat wordt geleden. Op 17 juni jl. is de Kamer geïnformeerd⁴ over de voortgang van de lopende trajecten om geleden schade te verhalen bij 3M en Chemours op basis van eerder aangenomen moties van het lid Hagen en van de leden Van Esch en Beckerman⁵.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Vraag 10

Bent u bereid om de Nederlandse productie van PFAS-stoffen per direct stil te leggen zolang er twijfel bestaat over de schadelijkheid van PFAS voor mens, dier en milieu?

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/224187

Vraag 11

Zo ja, kunt u hiertoe opdracht geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10 en 11

Nee. PFAS komt bij veel verschillende activiteiten en bedrijven vrij en die stilleggen heeft grote maatschappelijke consequenties voor zowel de bedrijven, duizenden werknemers en de afnemers als de samenleving als geheel. Een directe stopzetting zou ook kunnen betekenen dat sommige zeer belangrijke producten, bijvoorbeeld voor de gezondheidszorg, niet meer kunnen worden gemaakt.

Daarnaast lost sluiting van enkele bedrijven ook niet het probleem op, omdat veruit het grootste deel van het PFAS in zeeschuim afkomstig is uit andere bronnen en activiteiten en ook uit het buitenland, zie ook het antwoord op vraag 7. Juist daarom is door het kabinet eerder ingezet op een zo breed mogelijk Europees verbod op het gebruik en op de markt brengen van PFAS. Bij de totstandkoming van dat verbod wordt zorgvuldig naar alle toepassingen gekeken om te zorgen dat er werkzame en veiliger alternatieven aanwezig zijn en zo gauw dat het geval is, zal het verbod voor de betreffende toepassing in werking gaan treden. Daarmee zal op termijn het gebruik van PFAS verder worden teruggedrongen en daarmee ook de productie van PFAS.

⁴ Kamerstukken 27 625 nr. 670

⁵ Kamerstukken 30 175, nr. 402 en 33 118, nr. 265

2024Z12191

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Vragen van het lid **Kostić** (PvdD) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (Openbaar Vervoer en Milieu) over *dat het advies met betrekking tot PFAS in zeeschuim is aangescherpt, maar strandgangers van niks weten* (ingezonden 25 juli 2024).

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/224187

Vraag 1

Kent u het bericht «Advies aangescherpt: speel niet in zeeschuim, maar strandganger weet van niets»¹ en het radiofragment «Laat kinderen niet in zeeschuim spelen»²?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat tot en met juni het advies was om jezelf af te spoelen na een dagje strand en ervoor te zorgen dat kinderen en huisdieren zo min mogelijk zeeschuim inslikken en dat dit in juli is aangepast naar het advies om kinderen en huisdieren helemaal niet in zeeschuim te laten spelen? Zo nee, hoe zit dit dan?

Antwoord 2

Dit was inderdaad het advies in juni. In juli is dit advies uitgebreid met extra teksten en een infographic om ervoor te zorgen dat het advies voor iedereen helder is.

Vraag 3

Was het advies tot en met juni ook om kinderen en huisdieren helemaal niet in zeeschuim te laten spelen? Zo nee, waarom is er volgens u dan geen sprake van een aanscherping van beleid of een nieuw advies? Zo ja, deelt u de mening dat dit dan niet helder is gecommuniceerd?

Antwoord 3

Het is geen aanscherping van het beleid. Het advies was al om kinderen en honden zo min mogelijk zeeschuim te laten inslikken. De betrokken provincies ontvingen signalen dat het niet duidelijk was hoe het advies geïnterpreteerd moest worden. De deelnemende partijen van het Landelijk Zwemwater Overleg (Rijk, kustprovincies, gemeenten, GGD en het RIVM) hebben daarom het bestaande advies uitgebreid met enkele verduidelijkende zinnen.

Vraag 4

Wat is uw reactie op de stelling van milieuchemicus Chiel Jonker dat het advies om kinderen en huisdieren niet in zeeschuim te laten spelen wordt weggemoffeld, aangezien het enkel is geplaatst op zwemwater.nl waar nauwelijks mensen op kijken?

Antwoord 4

Deze stelling wordt niet gedeeld. De website www.zwemwater.nl en de zwemwater-app zijn juist bedoeld om helder en transparant de bezoekers van officiële zwemwaterlocaties te informeren over alles omtrent zwemwater in Nederland. De website en bijhorende app worden goed gebruikt. De verduidelijking van de teksten was expliciet bedoeld om ervoor te zorgen dat het advies voor iedereen helder is om daarmee zoveel mogelijk mensen te bereiken. Dit is altijd het uitgangspunt geweest.

Vraag 5

Bent u het ermee eens dat het advies enkel plaatsen op zwemwater.nl, waar enkele duizenden mensen op kijken terwijl er per jaar vele miljoenen mensen naar het strand gaan, onvoldoende is om strandgangers te bereiken? Zo nee, waarom niet?

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/224187

Antwoord 5

Nee. Uit de bezoekersaantallen blijkt dat de website zwemwater.nl circa een half miljoen individuele bezoekers per jaar heeft.

Naast de informatie op zwemwater.nl van meer duiding te voorzien, is de bijhorende infographic in meerdere talen vertaald. De persberichten zijn door de betrokken partijen breed gedeeld. Zo zijn ook de gemeentes, strandbeheerders, reddingsbrigades en diverse koepels van recreatieondernemingen en watersportverenigingen geïnformeerd met het verzoek deze informatie verder te verspreiden.

Tenslotte is er op de Landelijke Zwemwater Dag dit jaar uitgebreid stil gestaan bij de problematiek rond zeeschuim, onder meer door het voeren van discussies met de zwemwatersector en belanghebbenden over de communicatieboodschap en nut en noodzaak van het plaatsen van borden.

Vraag 6

Welk nut heeft het volgens u om een advies uit te brengen, als de doelgroep van dit advies vervolgens niet wordt bereikt?

Antwoord 6

Zie het antwoord op vraag 6. Aanvullend hierop kan aangegeven worden dat bij de officiële zwemwaterlocaties algemene informatie over de zwemplek gegeven wordt via de blauwe informatieborden. Op het bord staat een plattegrond waarop de zwemzone is aangegeven en een overzicht van de aanwezige voorzieningen en verboden die gelden. Op blauwe zwemwaterborden is rechtsonder de kwaliteitsklasse (3, 2, 1 of 0 sterren of onbekend) aangegeven. Als de *actuele* waterkwaliteit onvoldoende is dan wordt kan ook een negatief zwemadvies of zwemverbod toegevoegd worden.

Daarnaast worden algemene adviezen en informatie ook weergegeven op de zwemwaterwebsite en de zwemwater-app. Bij extreem gevaarlijke situaties kan de beheerder ook extra fysieke borden plaatsen op de zwemwaterlocatie. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als er een aanzienlijke kans is op een mui stroom.

Vraag 7

Bent u het ermee eens dat – ondanks dat er geen acuut gevaar is bij de inname van PFAS via zeeschuim – het voorkomen van inname van PFAS via zeeschuim een relatief makkelijke manier is om cumulatie van PFAS in mens en dier tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Ja, dat wordt gedeeld. Daarom is hier ook aandacht voor op zwemwater.nl en de zwemwater-app en zijn zo breed mogelijk persberichten verspreid die deze boodschap uitdragen.

Vraag 8

Bent u het ermee eens dat mensen zo laagdrempelig mogelijk kennis moeten kunnen nemen van het advies rondom PFAS in zeeschuim? Zo nee, waarom niet? Zo ja, met welke aanvullende acties gaat u dat precies mogelijk maken, aangezien een publicatie op de website aantoonbaar weinig mensen bereikt?

Antwoord 8

Ja. Zwemwater.nl is bewust gebouwd om mensen laagdrempelig te informeren over zwemmen in oppervlaktewater en de risico's die daarbij komen kijken. De bezoekersaantallen laten zien dat de website en de app goed bezocht worden.

Vraag 9

Waarom bent u niet bereid om het advies (in meerdere talen) op de borden bij de strandopgangen te plaatsen, zodat strandgangers veel makkelijker kennis kunnen nemen van het advies?

Antwoord 9

De officiële informatieborden zijn bedoeld om bezoekers te informeren over de veiligheid op het strand en in de zee. Zo worden de borden gebruikt om bezoekers te waarschuwen voor bijvoorbeeld gevaarlijke stromingen die een *acuut* risico vormen. Het geven van extra informatie waar *geen acuut* risico geldt, gebeurt niet via de borden. Het advies voor het vermijden van zeeschuim valt in deze categorie. Daarom is in het landelijk zwemwateroverleg besloten om actuele informatie hierover via de website en de app te delen.

Vraag 10

Wat is volgens u het verschil tussen zwemplassen waar te veel PFAS in zit – waar wel borden met een waarschuwing voor PFAS wordt geplaatst – en PFAS in zeeschuim op het strand?

Antwoord 10

Het RIVM heeft op 15 april jl. een advies uitgebracht over de impact van PFAS in zwemwater³. In de zwemplassen waar teveel PFAS zit zal de situatie, zonder maatregelen, continu en voor een lange tijd nog zo blijven. Op basis van de norm die het RIVM heeft gesteld wordt er daarom - waar nodig - een negatief zwemadvies of zwemverbod afgegeven. Bij die zwemplassen wordt een waarschuwingsbord geplaatst.

De aanwezigheid van zeeschuim is onder andere afhankelijk van het jaargetijde, temperatuur en de windkracht. Tijdens het zwemseizoen (1 mei – 1 oktober) is er, op de eerste weken van mei na, meestal geen zeeschuim aanwezig op de stranden.

Een belangrijk verschil is dat het goed mogelijk is om in het water zwemmen of te spelen zonder het zeeschuim in te slikken. Het is een stuk minder aannemelijk om te zwemmen in het water zonder water binnen te krijgen. Voor de zwemplassen met te hoge PFAS-waarden geldt dus een groter blootstellingsrisico in vergelijking tot zeeschuim op het strand, omdat je meer water inneemt dan zeeschuim.

Vraag 11

Wilt u het plaatsen van het advies op de borden bij de strandopgangen nog eens heroverwegen? Zo nee, waarom niet en welke andere maatregelen gaat u dan nemen zodat strandgangers makkelijk kennis kunnen nemen van het advies rondom PFAS in zeeschuim?

Antwoord 11

Daar is op dit moment geen aanleiding voor. Zie ook het antwoord op vraag 10.

Vraag 12

Welke concrete aanvullende maatregelen gaat u de komende tijd treffen om de hoeveelheid PFAS in de leefomgeving te verminderen, en wanneer kunnen we die maatregelen precies verwachten?

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Antwoord 12

Het Rijk zet zich met het PFAS-beleid in op het zoveel mogelijk voorkomen en beheersen van de risico's voor mens en milieu. Zo wordt sinds 2020 gewerkt aan het Europees PFAS-restrictievoorstel om het gebruik van PFAS aan de banden te leggen. Vooruitlopend op het Europees verbod wordt in het PFAS-actieprogramma samen met de sectoren gekeken naar alternatieve producten. Ook worden de emissies naar water, lucht en bodem zo veel als mogelijk beperkt door het aanscherpen van de vergunningen.

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/224187

Daarnaast is bekend dat PFAS diffuus verspreid aanwezig is in onze leefomgeving. Het ministerie van IenW heeft daarom samen met de ministeries van VWS en LNVN het RIVM opdracht gegeven voor een meerjarig onderzoeksprogramma. Dit programma heeft primair het doel om de blootstelling aan PFAS van de mensen in Nederland te verminderen. Daar zullen verschillende aanvullende maatregelen uit voortkomen. Ook wordt voor de regio's Westerschelde en Dordrecht gekeken naar aanvullende gezondheidsonderzoeken.

Vraag 13

Kunt u de bovenstaande vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord 13

Ja.

2024Z12192

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Vragen van de leden Chakor en Gabriëls (beiden GroenLinks-PvdA) aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat over het bericht 'Advies aangescherpt: speel niet in zeeschuim, maar strandganger weet van niets' (ingezonden 25 juli 2024).

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/224187

Vraag 1

Kent u het bericht 'Advies aangescherpt: speel niet in zeeschuim, maar strandganger weet van niets.'?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Waarom heeft de overheid het advies over zeeschuim aangescherpt zonder daar ruchtbaarheid aan te geven? En hoe verhoudt dit aangepaste advies zich tot de eerdere communicatie dat er geen sprake is van een aanscherping van beleid?

Antwoord 2

Het advies was al om kinderen en honden zo min mogelijk zeeschuim te laten inslikken. De betrokken provincies ontvingen signalen dat het niet duidelijk was hoe het advies geïnterpreteerd moest worden. De deelnemende partijen van het Landelijk Zwemwater Overleg (Rijk, kustprovincies, gemeenten, GGD en het RIVM) hebben daarom het bestaande advies aangevuld met verduidelijkende teksten. Dit betreft dus geen aanscherping van het beleid.

Vraag 3

Bent u zich ervan bewust dat het advies alleen op de website zwemwater.nl staat en pas recent op de zwemwater-app is toegevoegd? Wat is uw reactie op de kritiek dat deze informatie niet breed genoeg wordt gedeeld en dat de bereikbaarheid van de doelgroep hierdoor beperkt is?

Antwoord 3

Het klopt dat deze informatie inderdaad recent is toegevoegd aan de zwemwater-app. Zwemwater.nl is speciaal gebouwd om het publiek van alle informatie rondom zwemwater te voorzien. Het is dus de meeste logische plek om dit advies te delen. De bezoekersaantallen laten zien dat de website goed bezocht wordt. Er is altijd bereidheid om te kijken wat er aan aanvullende communicatie op dit vlak kan worden verricht. Samen met de deelnemende partijen van het landelijk zwemwateroverleg wordt bekeken wat hier voor nodig is. Zie ook het antwoord op vragen 8 en 9.

Vraag 4

Waarom is er besloten om geen waarschuwborden bij strandopgangen te plaatsen, ondanks dat dit wel overwogen is in het landelijk zwemwateroverleg? Welke overheden zijn verantwoordelijk voor dit besluit?

Vraag 5

Kunt u de argumenten uiteenzetten die tijdens de besluitvorming zijn ingebracht tegen het plaatsen van dergelijke borden? Wat is het nut van een waarschuwing of gezondheidsadvies als het niet wordt gecommuniceerd?

Antwoord 4 en 5

De officiële informatieborden zijn bedoeld om bezoekers te informeren over de veiligheid op het strand en in de zee. Zo worden de borden gebruikt worden om bezoekers te waarschuwen voor bijvoorbeeld gevaarlijke stromingen die een *acuut* risico vormen. Het geven van extra informatie waar geen acuut risico geldt, gebeurt niet via de borden. Het advies voor het vermijden van zeeschuim valt in deze categorie. Daarom is in het landelijk zwemwateroverleg besloten om actuele informatie hierover via de website en de app te delen.

Vraag 6

Hoe verklaart u het verschil in aanpak tussen waarschuwborden bij zwemplassen met hoge PFAS-concentraties en het ontbreken van dergelijke borden bij stranden met zeeschuim? Zijn er specifieke redenen waarom de aanpak voor stranden afwijkt van die voor zwemplassen?

Antwoord 6

Het RIVM heeft op 15 april jl. een advies uitgebracht over de impact van PFAS in zwemwater⁶. In de zwemplassen waar teveel PFAS zit zal de situatie, zonder maatregelen, continu en voor een lange tijd nog zo blijven. Op basis van de norm die het RIVM heeft gesteld wordt er daarom - waar nodig - een negatief zwemadvies of zwemverbod afgegeven. Bij die zwemplassen wordt een waarschuwbord geplaatst.

De aanwezigheid van zeeschuim is onder andere afhankelijk van het jaargetijde, temperatuur en de windkracht. Tijdens het zwemseizoen (1 mei – 1 oktober) is er, op de eerste weken van mei na, meestal geen zeeschuim aanwezig op de stranden.

Een belangrijk verschil is dat het goed mogelijk is om in het water zwemmen of te spelen zonder het zeeschuim in te slikken. Het is een stuk minder aannemelijk om te zwemmen in het water zonder water binnen te krijgen. Voor de zwemplassen met te hoge PFAS-waarden geldt dus een groter blootstellingsrisico in vergelijking tot zeeschuim op het strand, omdat je meer water inneemt dan zeeschuim.

Vraag 7

Kunt u expliciet uitsluiten dat economische motieven, zoals mogelijke negatieve gevolgen voor het toerisme, hebben meegespeeld in het besluit om geen waarschuwborden bij stranden te plaatsen?

Antwoord 7

Ja. Economische motieven zijn op geen enkel moment ter sprake gekomen.

Vraag 8

Welke stappen gaat u ondernemen om ervoor te zorgen dat strandbezoekers beter op de hoogte zijn van de risico's van zeeschuim en de aangepaste adviezen?

Vraag 9

Overweegt u in de toekomst alsnog het plaatsen van waarschuwborden of andere communicatiemiddelen om een breder publiek te bereiken? Zo nee, waarom niet?

⁶ <https://www.rivm.nl/nieuws/nieuwe-advieswaarden-voor-pfasper-en-polyfluoralkylstoffen-in-zwemwater>

Antwoord 8 en 9

Dit zal ter sprake komen in het volgende landelijk zwemwateroverleg in oktober.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Vraag 10

Waarom is de concentratie PFAS in zeeschuim hoger en waarom is zeeschuim risicovoller dan zeewater? Is dit in het algemeen zo of zijn er bijzondere omstandigheden?

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/224187

Antwoord 10

Zeeschuim bestaat grotendeels uit eiwitten waar PFAS zich graag aan binden. Daarom is de PFAS-concentratie in zeeschuim hoger en dus ook risicovoller. De blootstelling zal echter veel minder zijn, aangezien er in het grootste gedeelte van het jaar helemaal geen zeeschuim is en mensen over het algemeen veel minder in aanraking komen met zeeschuim in vergelijking tot zeewater.

Vraag 11

Wordt dit ooit beter of blijft zeeschuim nu tot in de eeuwigheid vervuild met deze niet-afbreekbare stof?

Antwoord 11

PFAS breken zeer langzaam af in het milieu. Ondanks het aanstaande PFAS-verbod zal het zeeschuim nog tientallen jaren vervuild zijn met PFAS. Aangezien zeeschuim grotendeels uit eiwitten bestaan, hechten ook andere chemische stoffen, bacteriën en virussen zich makkelijk aan het zeeschuim. Het zal dus altijd de voorkeur houden om de inname van zeeschuim te vermijden.

Vraag 12

Wat zijn de belangrijkste bronnen voor de PFAS-vervuiling van het zeeschuim en hoe gaat u deze aanpakken?

Antwoord 12

Het is niet mogelijk om de bron van PFAS langs de Nederlandse kust te lokaliseren. PFAS wordt wereldwijd aangetroffen en verspreiding vindt plaats langs diverse routes.

Vraag 13

Was de hoge concentratie PFAS in zeeschuim een verrassing die toevallig is ontdekt, of was dit een bekend gegeven? Zijn er andere, bij het publiek onbekende, situaties waarbij men onbewust in contact kan komen met hoge concentraties PFAS? Zo ja, welke? Zo ja, moet dit niet gecommuniceerd worden?

Antwoord 13

Op diverse andere plekken op de wereld is er de afgelopen jaren ontdekt dat PFAS zich ophopen in het zeeschuim. Zo werd in Vlaanderen hier al eerder onderzoek naar verricht⁷. Daarom hebben de provincie Zuid-Holland, Noord-Holland en Zeeland samen met Rijkswaterstaat in 2023 ook metingen in het zeeschuim en zeewater in Nederland laten uitvoeren.

PFAS komt overal voor in onze leefomgeving. Het is dan ook geen verrassing dat deze stoffen in het zeeschuim en zeewater zijn aangetroffen. Het RIVM werkt in opdracht van de ministeries IenW, VWS en LNV aan een landelijk

⁷ https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1675173607/VITO_-_PFAS_in_zeewater_en_zeeschuim_-_Eindrapport_30.01.2023_yfqddv.pdf

onderzoeksprogramma. Hier kijken ze onder andere naar de verschillende blootstellingsroutes van PFAS om zo in beeld te krijgen via welke routes mensen het meeste met PFAS in aanraking komen. Op basis daarvan kan het kabinet maatregelen treffen om zo de blootstelling te verminderen. De Kamer wordt in het najaar geïnformeerd over de voortgang van dit programma.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Ons kenmerk

IENW/BSK-2024/224187

Vraag 14

Kunt u deze vragen beantwoorden voor het komende commissiedebat Leefomgeving?

Antwoord 14

Ja.